

ישיבת חורב

פרשת במדבר * כ"ט באייר

כניסת שבת: 18:54 יציאת שבת: 20:10

„ירושלים הבנויה כעיר שחוכרה לה יחדיו” – יום ירושלים

הרב יצחק דור, ראש הישיבה

לפעמים אנחנו נתקלים בפרשנות שמרוב בהירותה ופשטותה, עושה היא "סדר" בדברים הרוחניים ומהווה מעין משנה רוחנית יציבה.

כאלה הם דבריו של בעל "הערוך לנר", רבי יעקב אטלינגר, לגבי הדיון אם בית המקדש השלישי ירד מן השמיים או לא. ואלו דבריו במסכת סוכה (דף מ"א, עמוד א'):

"מקדש העתיד שאנו מצפים, בנוי ומשוכלל הוא יגלה ויבוא מן השמים, שנאמר: 'מקדש ה' כוננו ידוך'" (כך משמע מדברי הגמ' בסוכה).

אף שגם התוספות והריטב"א הסכימו לזה, לענ"ד דוחק הוא לפרש הגמרא כן. מדקאמר "מהרה יבנה בית המקדש", ולפי דברי רש"י היה צריך לומר מהרה יגלה בית המקדש... ולכן היה נראה לענ"ד, בודאי ביהמ"ק לעתיד לבוא יבנה בנין ממש בידי אדם. ומה שנאמר "מקדש ה' כוננו ידוך", שנדרש בתנחומא שירד למטה, הוא בית מקדש רוחני שיבוא לתוך בית מקדש גשמי, כנשמה בתוך גוף. וכמו שירד במשכן ובבית המקדש האש של מעלה תוך האש של הדיוט שנבער בעצים".

לפי דבריו הפשוטים של בעל "הערוך לנר", בית המקדש שיורד מן השמים – אין הכוונה לבית מקדש גשמי על חדריו ולשכותיו. הכוונה היא להשראת השכינה, היורדת כנשמה לתוך גוף. הגוף הוא בית המקדש הנבנה בידי אדם, וכשירצה הקב"ה, ישרה שכינתו בבניין מעשי ידי עם ישראל. כך היה בעבר וכך יהיה!

חשבתי שזה כנראה גם הפשט בדבריו של רבי יוחנן (בבלי תענית ה', עמוד א'), ש"ירושלים הבנויה כעיר שחוכרה לה יחדיו" הכוונה היא שיש חיבור בין ירושלים של מטה לירושלים של מעלה. בירושלים של מעלה אין הכוונה למבנים, אלא לנשמה, לרוח, לקדושה ולשכינת הקב"ה. ככל שנבנה את ירושלים באופן גשמי, יהיה מקום לקב"ה להשרות שכינתו בכל ירושלים ולקדש אותה.

ביום שחרור ירושלים מעול זרים והשבת השליטה היהודית על מקום המקדש, פתחנו פתח גדול לקב"ה לקדש מלמעלה את מעשינו מלמטה – במקום המקדש ובכל העיר. בנייתה הפיזית של ירושלים היא התשתית לקדושה! נשמה בתוך הגוף, כדברי בעל "הערוך לנר". אולי לכן נאמר "ירושלים הבנויה", כלומר: ככל שנבנה יותר, נחבר יותר את ירושלים של מעלה אל הגוף שכירושלים של מטה.